

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**سیاست ها و برنامه های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان
در سال تحصیلی ۹۵-۹۴**

دکتر علیرضا صادق زاده قمصری

**معاون فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان
آبان ماه ۹۴**

چارچوب بحث

- چشم انداز و مأموریت‌های تربیت معلم در دانشگاه فرهنگیان
- منشور فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان
- نقش فعالیت های فرهنگی و اجتماعی در سند راهبردی دانشگاه
- راهکارهای فرهنگی و اجتماعی در سند راهبردی دانشگاه فرهنگیان
- انتظارات فرهنگی و اجتماعی از مدیران لایه استانی

تبیین فرایند تربیت معلم براساس مبانی نظری تحول بنیادین

▶ چندتعریف قابل قبول از فرآیند تربیت معلم:

▶ ۱- فرآیند تعاملی زمینه ساز تکوین و تعالی پیوسته **هویت**

حرفه ای معلمان براساس نظام معیار اسلامی، ضمن تاکید

بر ارتقای **هویت انسانی، اسلامی و ایرانی** ایشان

تبیین فرایند تربیت معلم براساس مبانی نظری تحول بنیادین

۲- فرآیند تعاملی زمینه ساز کسب و ارتقای پیوسته **شایستگی های عام**

(انسانی، اسلامی و ایرانی) و **حرفه ای** (مشترک و تخصصی) مورد نیاز

معلمان جهت درک و اصلاح مداوم موقعیت خود و دیگران براساس نظام

معیار اسلامی

تبیین فرایند تربیت معلم براساس مبانی نظری تحول بنیادین

۳- فرآیند تعاملی زمینه ساز ایجاد و توسعه آمادگی برای

تحقق آگاهانه و اختیاری مراتب حیات طیبه در همه ابعاد توسط

دانشجو معلمان و معلمان

چشم انداز نظام تربیت معلم در دانشگاه فرهنگیان

► ۱- **تربیت معلم در دانشگاه فرهنگیان**، فرآیندی است تخصصی، ناظر به

تکوین و تعالی پیوسته **هویت حرفه ای** دانشجو معلمان و معلمان، ضمن

تاکید بر تعالی پیوسته **هویت مشترک** انسانی، اسلامی و ایرانی ایشان

چشم انداز نظام تربیت معلم در دانشگاه فرهنگیان

- ▶ ۲- **تربیت معلم در دانشگاه فرهنگیان** ، فرآیندی است مبتنی بر **برنامه درسی یکپارچه شایستگی محور** ، که همه عناصر این برنامه جامع، معطوف به فراهم نمودن فرصت های مناسب جهت کسب و ارتقای **شایستگی های عام، مشترک و تخصصی** مورد نیاز دانشجو معلمان و معلمان برای درک و اصلاح مداوم موقعیت خود و دیگران (متربیان) در نظام تربیت رسمی و عمومی می باشد.

چشم انداز نظام تربیت معلم در دانشگاه فرهنگیان

- ▶ ۳- تربیت معلم در دانشگاه فرهنگیان ، دارای برنامه در هم تنیده ای با رویکرد تلفیقی است که تمامی مولفه های الزامی، **انتخابی** و **اختیاری** آن ناظر به **کسب شایستگی** های لازم در جهت تکوین و تعالی پیوسته هویت (=شخصیت) معلمی براساس نظام معیار اسلامی است.

چشم انداز تربیت معلم در دانشگاه فرهنگیان

۴- **تربیت معلم در دانشگاه فرهنگیان**، با نگاه به دانشگاه به مثابه **کانون تحقق مراتبی** از **حیات طیبه** در ابعاد فردی و جمعی، امکان **تجربه زیستن** در **فضای حیات طیبه** را برای دانشجو معلمان فراهم می کند و از این طریق زمینه ساز **انتخاب آگاهانه و اختیاری** مراتب حیات طیبه در همه ابعاد و دعوت دیگران به این نوع زندگی شایسته خواهد بود.

۵- **تربیت معلم در دانشگاه فرهنگیان** با نگاهی **جامع و متوازن** به **همه ساحت های** تربیت، مانع از رشد نامتوازن شخصیت معلمان نسل آینده می شود و با رویکرد درک و بهبود مداوم موقعیت خود و دیگران براساس نظام معیار اسلامی، موجب نقش آفرینی معلمان در تحولات اجتماعی براساس این نظام معیار خواهد شد.

فعالیت های فرهنگی و اجتماعی در تربیت معلم

- ▶ تعریف فعالیت فرهنگی و اجتماعی (در دانشگاه فرهنگیان) :
- ▶ هرگونه تدبیر و فعالیتی که – به مثابه بخشی از برنامه درسی تربیت معلم شایستگی محور – **در قالب داوطلبانه** **واختیاری (غیرالزامی)** برای کسب شایستگی های (عام یا تخصصی) معلمی در نظام تربیت معلم صورت گیرد.

► پرسش پیش روی همه کارگزاران دانشگاه فرهنگیان:

► با توجه به فاصله غیرقابل انکار بین وضع موجود فعالیت های

فرهنگی و اجتماعی با چشم انداز مطلوب ، چه اصول و سیاستهای

مشخصی رادر راستای حرکت بسوی چشم انداز مطلوب باید

مد نظر قرار دهیم؟

منشور فرهنگی واجتماعی دانشگاه فرهنگیان

► مجموعه اصول و سیاست هایی که حاکم بر تمامی برنامه ها و اقدامات دانشگاه به ویژه در حوزه فعالیت های فرهنگی واجتماعی است و التزام به آنها زمینه تبدیل دانشگاه به کانون تحقق مراتبی از حیات طیبه در همه ابعاد را فراهم خواهد نمود.

منشور فرهنگی واجتماعی دانشگاه فرهنگیان

▶ دانشگاه فرهنگیان به مثابه نهاد اصلی تربیت معلم در طراز جمهوری اسلامی ایران، مسئولیت فراهم آوردن زمینه های مناسب تکوین و تعالی هویت حرفه ای معلمان را ضمن توجه به اعتلای هویت انسانی، اسلامی-انقلابی و ایرانی ایشان بر اساس نظام معیار اسلامی برعهده دارد.

منشور فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان

► به منظور ایفای این مسئولیت خطیر، «کسب و ارتقای مداوم شایستگی های عام و حرفه ای مورد نیاز معلمان جامعه اسلامی ایران» ، هدف اساسی تمامی تدابیر و برنامه های آموزشی ، پژوهشی ، دانشجویی و فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان می باشد و «التزام به مجموعه ارزش های فردی و اجتماعی زمینه ساز تحقق مراتب حیات طیبه در همه ابعاد» راهبرد کلان همه ارکان این نهاد علمی و تربیتی محسوب می شود.

منشور فرهنگی واجتماعی دانشگاه فرهنگیان

- ▶ بر این اساس، تمامی مدیران ومسئولان دانشگاه ، به همراهی استادان ودانشجومعلمانی می کوشند با التزام به اصول وسیاست های زیر، وظایف حرفه ای و تکالیف سازمانی خویش را در جهت توسعه فعالیت های فرهنگی واجتماعی دانشگاه انجام دهند.
- ▶ حرکت در چارچوب نظام معیار اسلامی با تکیه بر اندیشه ی ناب حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی)
- ▶ توجه متوازن به مولفه های معنویت ، عقلانیت، عدالت و آزاداندیشی در برنامه های فرهنگی واجتماعی

منشور فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان

▶ توجه به اهداف و راهبردهای مصرّح در اسناد بالا دستی (خصوصاً سند تحول بنیادین و سند دانشگاه اسلامی)

▶ ایجاد یکپارچگی و انسجام درونی همه تدابیر و برنامه های فرهنگی و اجتماعی

▶ توجه به ملاحظات ارزشی و فرهنگی در طراحی و اجرای همه برنامه های آموزشی –
درسی ، پژوهشی ، اداری – مالی و دانشجویی

منشور فرهنگی واجتماعی دانشگاه فرهنگیان

- ▶ حمایت از آزاداندیشی و مواجهه انتقادی خردورزانه، عالمانه و منصفانه استادان و دانشجو معلمان با دیدگاه ها و موضوعات متنوع دینی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی
- ▶ تاکید بر تقویت هویت انسانی، اسلامی – انقلابی و ایرانی دانشجو معلمان ضمن توجه به هویت قومی، مذهبی و جنسیتی ایشان
- ▶ گسترش فعالیت های فرهنگی و اجتماعی به شکل هدفمند، سامان یافته و هماهنگ با عناصر برنامه های (رسمی) آموزشی و درسی معطوف به کسب انواع شایستگی های معلمی

منشور فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان

- ▶ تاکید بر حفظ و ارتقای کرامت و شخصیت مخاطبان صرف نظر از تفاوت‌های فردی و فرهنگی
- ▶ افزایش مشارکت دانشجو معلمان، استادان و کارکنان در طراحی، اجرا و نظارت بر تدابیر و برنامه های فرهنگی و اجتماعی
- ▶ تقویت حضور فراگیر و فعال دانشجو معلمان، استادان و کارکنان در امور فرهنگی و اجتماعی (با استفاده از قالب هایی مانند کانون ها، انجمن ها، تشکل ها و فضای مجازی)
- ▶ زمینه سازی برای حضور خودانگیخته، اختیاری و آگاهانه مخاطبان در برنامه های فرهنگی و اجتماعی و پرهیز از هرگونه الزام و اجبار برای شرکت در این نوع برنامه ها

منشور فرهنگی واجتماعی دانشگاه فرهنگیان

▶ فراهم کردن بستر استقرار فضای امن فرهنگی واجتماعی "به مثابه پیش نیاز ورود

گسترده دانشجو معلمان به عرصه های مختلف سیاسی واجتماعی"

▶ توجه به کسب شایستگی های معلمی در همه ساحت های تربیت با استفاده از انواع

فرصت های یادگیری

▶ تاکید بر شایستگی های اختیاری مغفول در برنامه درسی رسمی تربیت معلم (متناسب با

علائق واستعدادهای متنوع دانشجومعلمان)

منشور فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان

- ▶ تاکید بر درونی کردن شایستگی های عام معلمی از طریق برنامه های فرهنگی و اجتماعی (با اولویت مواردی نظیر "نظم، انضباط و قانونمندی"، "مسئولیت پذیری اجتماعی"، "خردورزی و تفکر انتقادی"، "حقیقت جویی مداوم"، "کار و تلاش خود انگیخته"، "خلاقیت و نوآوری"، "غمخواری"، "مشارکت و کار گروهی" و "امانت داری و وفای به عهد")
- ▶ استفاده حداکثری از زبان ها و قالب های غیر مستقیم و هنری در ترویج مفاهیم و ارزش های فرهنگی و اجتماعی
- ▶ توجه به زیبا سازی محیط فیزیکی دانشگاه و فضای زیست دانشجو معلمان با استفاده از عناصر و مفاهیم فاخر فرهنگی و ارزشی

منشور فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان

- ▶ حمایت از تعامل میان کانون ها ، انجمنها وتشکل های فرهنگی ، هنری و اجتماعی دانشجومعلمان در سطح کشور و حضور فعال آنها در عرصه های ملی و جهانی
- ▶ هماهنگی ومشارکت با نهادهای (دولتی و غیر دولتی) ملی ومحلی به منظور تسهیل اجرای برنامه های فرهنگی واجتماعی دانشگاه (خصوصا با استفاده از ظرفیت حوزه های علمیه و دیگر دانشگاه ها)
- ▶ استفاده از خرد جمعی برای دستیابی به طرح ها وبرنامه های واقع بینانه وقابل اجرا

منشور فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان

- ▶ برنامه ریزی پژوهش محور و متناسب با موقعیت بومی و محلی
- ▶ توجه ویژه به فرصت تعطیلات تابستان (افزون بر اوقات فراغت در طول سال) و استفاده بهینه از این ظرفیت به عنوان ظرف زمانی برنامه های فرهنگی و اجتماعی
- ▶ ارزشیابی مستمر از آثار و نتایج مترتب بر برنامه ها و اقدامات فرهنگی و اجتماعی

▶ هدف عملیاتی مربوط به حوزه فرهنگی و اجتماعی در سند راهبردی دانشگاه :

▶ فراگیر شدن فضای فرهنگی - اجتماعی و تربیتی متناسب با چشم انداز دانشگاه

راهکارهای مرتبط با هدف عملیاتی: (فراگیر شدن فضای فرهنگی – اجتماعی و تربیتی متناسب با چشم انداز دانشگاه) در سند راهبردی دانشگاه

- ▶ باز تعریف و غنی سازی صلاحیت های حرفه ای و ظرفیت های فرهنگی - اجتماعی و تربیتی منابع انسانی دانشگاه (مدرسان ، اعضای هیئت علمی و غیر هیئت علمی)
- ▶ ارتقاء کیفیت زیباشناختی محیط های یادگیری با استفاده از مضامین دینی ، تربیتی ، علمی و ادبی مرتبط با شایستگی های معلمی در قالب های گوناگون هنری
- ▶ تقویت و تعمیق هویت انسانی ، اسلامی ، انقلابی و ایرانی دانشجو معلمان
- ▶ برقراری تعامل و توسعه سازنده میان دانشجومعلمان با سازمان های مردم نهاد ذی ربط و فرهنگیان پیشکسوت به عنوان الگو و اسوه
- ▶ ترویج الگوهای اخلاقی (فردی ، میان فردی و حرفه ای) بر اساس ارزش های انسانی و اسلامی

راهکارهای مرتبط با هدف عملیاتی: (فراگیر شدن فضای فرهنگی – اجتماعی و تربیتی متناسب با چشم انداز دانشگاه) در سند راهبردی دانشگاه

- استفاده از روش های متنوع جامعه پذیری ، ساماندهی و گسترش فعالیت های جمعی دانشجویی (کانون ها ، انجمن ها و ...)
- گسترش و ترویج سبک زندگی اسلامی - ایرانی
- گسترش و ترویج آموزه های قرآن ، عترت و تعظیم شعائر اسلامی با تاکید بر فرهنگ اقامه نماز
- توسعه ظرفیت کنشگری اجتماعی و فعالیت های داوطلبانه و اختیاری دانشجویان

انتظارات فرهنگی و اجتماعی از مدیران استان ها

- ▶ ۱- تشکیل منظم شورای فرهنگی و اجتماعی استان و تصویب و نظارت بر تمام طرح ها و برنامه های مرتبط با حوزه فرهنگی و اجتماعی توسط این شورا (برنامه مداری)
- ▶ ۲- نظارت بر انطباق فعالیت های فرهنگی و اجتماعی پردیس ها و واحدها با مصوبات شورای استان
- ▶ ۳- توزیع عادلانه سرانه فرهنگی غیر متمرکز دانشجویی در بین پردیس ها و واحدهای مربوطه
- ▶ ۴- رصد کردن مصوبات شورای تخصصی فرهنگی و اجتماعی دانشگاه (مواردی نظیر تخصیص ساعت ویژه به برنامه های فرهنگی در جدول هفتگی) و ایجاد ساز و کارهای اجرای آن مصوبات
- ▶ ۵- استفاده بهینه از منابع انسانی با کیفیت (حتی الامکان مدرسان) در بخش فرهنگی و اجتماعی و به کار نگرفتن آنان در سایر بخش ها

انتظارات فرهنگی و اجتماعی از مدیران استان ها

- ▶ ۶- سیاستگذاری برنامه های فرهنگی و اجتماعی حسب فرهنگ و نیاز های آن استان به جای اجرای صرف برنامه های مناسبتی
- ▶ ۷- ارائه گزارش مربوط به فعالیت های فرهنگی و اجتماعی استان در درگاه فرهنگی وزارت علوم و به سازمان مرکزی
- ▶ ۸- نظارت بر برگزاری شایسته جشنواره های فرهنگی و هنری و جشنواره فیلم رشد در سطح پردیس های استان
- ▶ ۹- زمینه سازی برای تشکیل و توسعه فعالیت انواع کانونها ، انجمن ها، تشکل های اسلامی و نشریات دانشجویی
- ▶ ۱۰- حمایت از توسعه فعالیت سیاسی و اجتماعی در دانشگاه در چارچوب ضوابط قانونی و سیاست های نظام
- ▶ ۱۱- ایجاد هماهنگی بین انواع نهادهای فعال فرهنگی و اجتماعی در پردیس ها

انتظارات از مدیران استانی در خصوص منابع انسانی

- ▶ انتصاب مسئول فرهنگی مدیریت امور استانی با استفاده از نتایج مصاحبه علمی - تخصصی سازمان مرکزی
- ▶ ارسال لیست اسامی افراد مامور واجد شرایط به معاونت توسعه مدیریت و منابع برای صدور حکم مأموریت
- ▶ درخواست نیروی جایگزین برای منصرفین از ادامه همکاری یا افراد واجد شرایط که ادامه مأموریت آنها با مشکل مواجه است.
- ▶ شناور نمودن ساعات حضور مسئولان فرهنگی پردیس ها و واحد های تابعه

وظایف شورای فرهنگی و اجتماعی استان

- ▶ نظارت و پیگیری به منظور تحقق و اجرای مصوبات شورای تخصصی فرهنگی و اجتماعی دانشگاه در سطح پردیسا
- ▶ بومی سازی سیاست ها و برنامه های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه
- ▶ برنامه ریزی برای ایجاد تعامل و گسترش مناسبات پردیس ها با حوزه های علمی، نهادهای فرهنگی و انقلابی و شخصیت های علمی و فرهنگی استان و نیز جذب امکانات و تجهیزات و منابع مالی از دیگر سازمان ها
- ▶ تصویب برنامه سالانه فرهنگی و اجتماعی پیشنهادی از سوی پردیس ها
- ▶ نظارت بر چگونگی مصرف بودجه مصوب فرهنگی و اجتماعی و جلوگیری از هزینه کرد آن در سایر بخش های پردیس ها و واحدهای تابعه
- ▶ پیگیری و اجرای دستور العمل های شورای اسلامی شدن دانشگاه ها در سطح پردیس ها متناسب با مقتضیات استان
- ▶ برنامه ریزی، ساماندهی و هدایت اوقات فراغت دانشجو معلمان در چارچوب ضوابط و مقررات

وظایف شورای فرهنگی و اجتماعی استان

- ▶ برنامه ریزی برای توسعه فعالیت های مجازی حوزه ی فرهنگی و اجتماعی
- ▶ صدور مجوز موقت و نظارت بر انتشار نشریات دانشجویی و دانشگاهی در موضوعات علمی، مذهبی، اجتماعی، فرهنگی، هنری و ادبی
- ▶ برنامه ریزی جهت استفاده از همکاری سازنده و ظرفیت و قابلیت های استادان و همکاران در جهت توسعه مشارکت ایشان در فعالیت های فرهنگی و اجتماعی
- ▶ رسیدگی مقدماتی به شکایات و تخلفات مربوط به نشریات، شکل ها، اردوها، بازدیدها و ارجاع به مراجع ذیربط
- ▶ صدور مجوز موقت و نظارت بر فعالیت شکل های سیاسی و اجتماعی مطابق دستورالعمل های مربوطه
- ▶ صدور مجوزها و نظارت بر حسن اجرای اردوهای درون استانی مطابق دستورالعمل های مربوطه
- ▶ آسیب شناسی و بررسی وضعیت فعالیت های فرهنگی استان به صورت دوره ای و ارسال گزارش به سازمان مرکزی دانشگاه
- ▶ بهینه سازی اختصاص اعتبار مورد نیاز طرح ها و فعالیت های مصوب دانشجویی به شکل ها، انجمن ها، کانون ها و نشریات به نحوی که توسط خود آنها زیر نظر شورا مدیریت و هزینه شود.
- ▶ ارائه ایده و نظرات مناسب جهت پیشبرد اهداف دانشگاه به شورای مربوطه در دانشگاه
- ▶ ارائه گزارش عملکرد فرهنگی واجتماعی استان به معاونت فرهنگی و اجتماعی

والحمد لله رب العالمين